

Evropski teden mobilnosti
od 16. do 22. septembra

Dan brez avtomobila
22. september

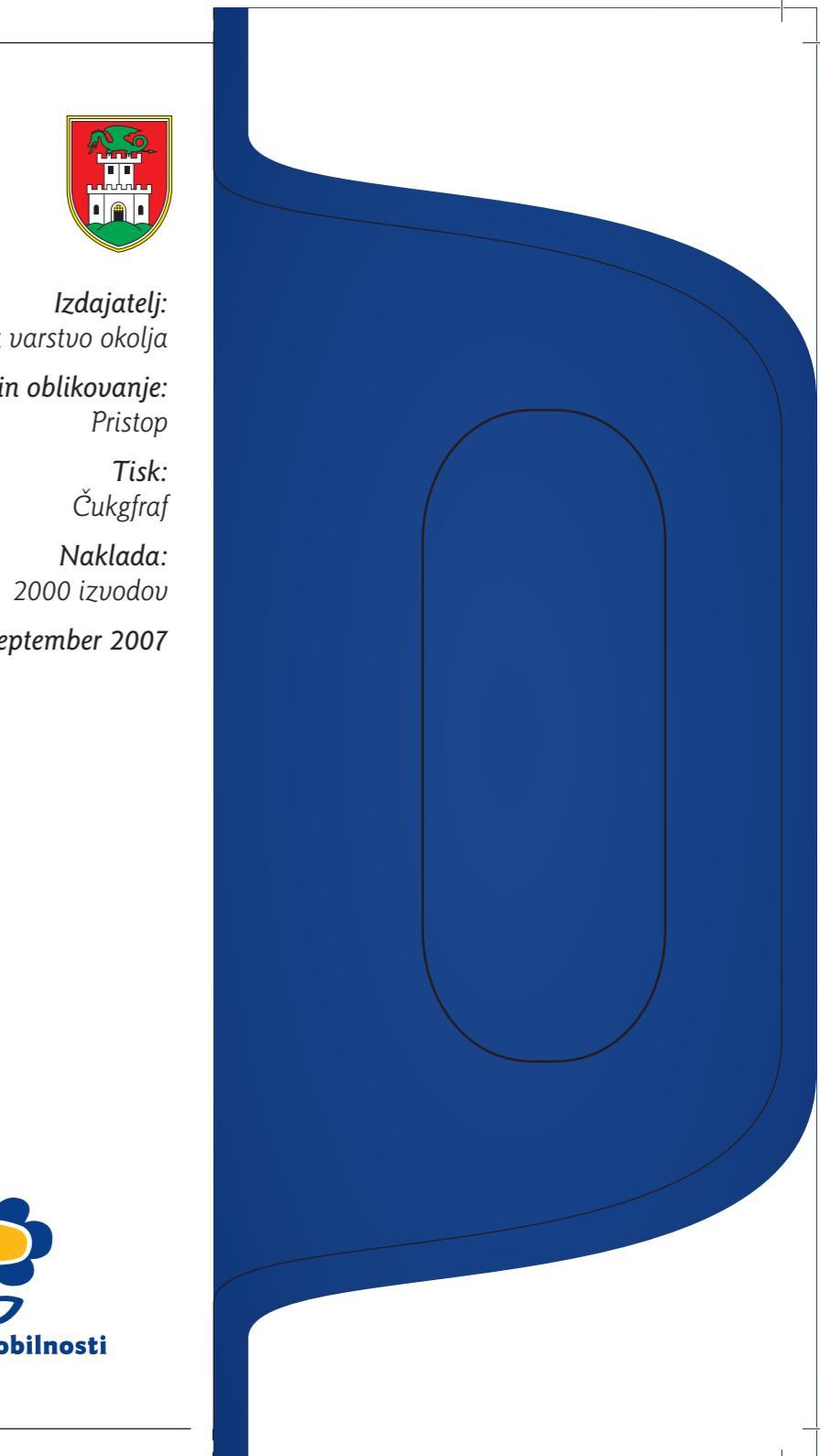

Izdajatelj:
MOL, Zavod za varstvo okolja

Ilustracije in oblikovanje:
Pristop

Tisk:
Čukgraf

Naklada:
2000 izvodov
september 2007

Evropski teden mobilnosti od 16. do 22. septembra
&
Dan brez automobila
22. september

Promet je eden izmed glavnih virov onesnaževanja zraka, vzrok podnebnih sprememb, telesnih poškodb in tudi smrti.

Prometno onesnaženje se odraža predvsem v emisijah dušikovih oksidov (NO_x), ogljikovega monoksida (CO), hlapnih organskih spojin (benzena, ogljikovodikov) in trdnih delcev. V toplejšem obdobju leta ob močnem sončnem sevanju se tem škodljivim snovem pridruži še ozon, ki nastaja v fotokemičnih reakcijah ob prisotnosti lahkoklapnih organskih spojin in NO_x .

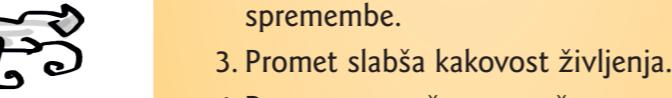
Večje koncentracije ozona so zaradi specifičnosti nastanka opazne zunaj mesta in ne v mestnem središču. Promet pa je tudi eden izmed glavnih virov ogljikovega dioksida (CO₂), najpomembnejšega toplogrednega plina, ki največ prispeva k globalnemu ogrevanju Zemlje. V Ljubljani več kot 30 odstotkov vseh emisij CO₂ prispeva promet.

Onesnaževala iz prometa so zdravju škodljiva.

Dušikovi oksidi – dražijo dihalne poti, zmanjšujejo imunske odpornosti, povečujejo pogostost astmatičnih napadov in nastanek pljučnih infekcij.

Ogljikov monoksid – povzroča dihalne in kardiološke težave, glavobol, vrtoglavico, slabost in težave z vidom.

Benzin – je kancerogen in pri človeku povzroča depresivni učinek ter vpliva na centralno živčevje.

Ogljikovodiki – dražijo dihalne poti in oči.

Trdni delci – povzročajo napade astme in kašla, težko dihanje, kronični bronhitis, zmanjšanje pljučne funkcije in pojavi prezgodnje smrti.

Promet je tudi glavni vir hrupa, predvsem v mestnem središču.

Hrup zaradi cestnega prometa

na ulicah v stanovanjskih soseskah: 60 dB

na pretočnih cestah: 70 dB

na semaforiziranih križiščih: 80 dB

na zelo prometno obremenjenih križiščih: 90 dB

Uporabljajmo javna prevozna sredstva

Uporaba javnega potniškega prometa je v zadnjih letih v nenehnem upadanju. Ljubljanci opravijo

dnevno le 13 % potovanj z javnim prevozom. Kar 57 % potovanj opravijo z osebnim avtomobilom, 19 % peš, 10 % s kolesom in 1 % z motornim kolesom.

V letu 1996 je bilo v mestnem potniškem prometu prepeljanih nekaj manj kot 112 milijonov potnikov, lani pa le še nekaj več kot 88 milijonov.

Vozimo se s kolesom

Kolo je zelo primerno prevozno sredstvo za premagovanje kratkih in tudi daljših razdalj. Ne povzroča emisij škodljivih onesnaževal in hrupa ter zahteva precej manj prostora.

Bi radi dihali manj onesnažen zrak in zmanjšali hrup v mestu? Z MĀJHNIMI UKREPI BOMO DOSEGLI VELIKO!

Če vozimo avtomobil, vozimo modro

Izogibajmo se agresivnemu pospeševanju in zaviranju ter speljevanju. Ne vozimo prehitro. Ne obremenjujmo vozila z nepotrebnimi prtljago. Klimatske naprave uporabljajmo zmerno. Vozila ne puščajmo v praznem teku. Redno ga servisirajte, da boste občutno zmanjšali porabo goriva in količino škodljivih emisij.

Ali ste vedeli, da:

- z vsakim litrom porabljenega goriva avtomobil v ozračje izloči 2,6 kg CO₂;
- se delež motornih vozil z dizelskim motorjem povečuje, kar dodatno obremenjuje okolje z emisijami NO_x, CO in s trdnimi delci; v letu 2000 jih je bilo v Ljubljani 9,3 % v strukturi osebnih motornih vozil, v letu 2005 že 22,1 %;

- se povprečna starost osebnih vozil povečuje; v Ljubljani je bila povprečna starost osebnega vozila v letu 2000 6,3 leta, v letu 2005 pa 7,3 leta;
- 50 kg dodatne prtljage v avtomobilu poveča porabo goriva za 2 %;

Prevoz s kolesom nas stane manj in povzroča manj zastojev, omogoča večjo neodvisnost, omogoča mobilnost tudi nevoznikom. Kolesarjenje pomeni tudi redno rekreacijo in posledično boljše počutje in zdravstveno stanje.

